

Genindførelsen af PVC-afgifterne er fornuftstridig

Høringssvar fra PVC Informationsrådet: Forslag til lov om afgift af polyvinylklorid og ftalater (pvc-afgiftsloven)

PVC Informationsrådet finder, at regeringens forslag om at genindføre PVC-afgifterne er fornuftsstridigt:

1) Afgifterne skal begrænse brugen af ftalater, hvilket er udtryk for dobbeltregulering, da EU netop har indført et forbud. 2) Afgifterne skal beskytte "fremtidige generationer," hvilket er mere end tvivlsomt, idet PVC udgør en meget lille del af det miljøproblem, afgifterne skal løse. 3) Afgifterne forårsager pseudoarbejde, idet Skatteministeriets embedsmænd for få år siden fandt, at PVC-afgifter er et nyttesløst styringsmiddel. 4) Alternativerne til blød PVC, som man ønsker at fremme, er ikke undersøgt for miljø- og sundhedspåvirkning, og de er dyrere, har dårligere holdbarhed og kan ofte ikke erstatte PVC. 5) Provenuet fra afgifterne vil i høj grad blive en pengeoverførsel mellem statslige konti, da det offentlige er den største kundegruppe til fx langtidsholdbare og slidstærke vinylgulve, der ikke kan erstattes af andre materialer. 6) Sikre og samfundsnyttige produkter afgiftsbelægges, mens "Kina-skrammel" går fri.

I stedet for afgifter foreslår PVC Informationsrådet at undersøge mulighederne for indsamling og genanvendelse af de store fraktioner af blød PVC. Et Rambøll-studie finansieret af PVC-industriens miljøprogram VinylPlus forventes færdigt ultimo 2020.

1. Tror Danmark ikke på nytten af et EU-ftalatforbud?

Få andre områder indenfor den kemiske industri har været genstand for større innovation end blødgøring af PVC-materialet. Industrien har således brugt omkring 40 milliarder kr. på at udvikle sikre alternativer til de uønskede ftalater. Dette har resulteret i, at EU i 2020 faktisk forbød de uønskede ftalater, hvilket Danmark har haft afgørende indflydelse på.¹ På trods herfra fremgår det af lovforslaget, at et af formålene med afgifterne er være substitution af ftalater. Ønsker Danmark at supplere EU-forbud med ekstra nationale tiltag?

2. Kun Danmark ser forbrænding af PVC-affald som alvorligt miljøproblem

Det hedder i lovforslaget, at forbrænding af PVC giver en "væsentligt forøgelse af restprodukter, som er skadelige i naturen." Det er en lettere overdrivelse. Miljøstyrelsen vurderer, at PVC er ansvarlig for mindre end 5% af restprodukterne ved forbrænding.² Dette kan vel ikke kaldes en væsentlig forøgelse? At kalde restprodukterne for skadelige i naturen er også en stramning. Alle restprodukter fra de danske forbrændingsanlæg, hvor af PVC'ens bidrag som nævnt er under 5%, deponeres sikkert i Skandinavien eller Tyskland. Det samme sker for de restprodukter der genereres i de andre nordiske lande. I øvrigt er det bemærkelsesværdigt, at forbrænding af

¹ PVC Informationsrådet, "Fire ftalater nu forbudt i EU," <https://pvc.dk/2020/07/07/fire-ftalater-nu-forbudt-i-eu/>

² Miljøstyrelsen, Kortlægning af PVC i Danmark 2018, Miljøprojekt nr. 2049, s. 85

PVC-affald ikke anses som et særskilt problem i de øvrige nordiske lande, hvilket fremgår af en nylig rapport fra Nordisk Ministerråd.³

3. Regeringen vil genindføre kaskader af pseudoarbejde

Da PVC-afgifterne blev ophævet skete det på baggrund af en grundig analyse af Skatteministeriet. Man ønskede at rydde op i den jungle af mærkværdige erhvervsafgifter, hvor effekten ikke stod mål med indsatsen. Altså kort og godt en afskaffelse af pseudoarbejde, som regeringen nu vil skabe mere af. Det bøvl, som virksomheder og embedsmænd blev skånet for, kan bedst eksemplificeres med vinylgulvet. Afgifterne skulle håndteres hele vejen gennem gulvbranchens handelssystem – og skulle en vare retur, måtte processen gå baglæns. Det siger sig selv, at fjernelsen af afgifterne frigjorde en masse tid hos virksomhederne, og embedsmændene slap også for at udføre kaskader af pseudoarbejde.

Nu er det de selvsamme embedsmænd i Skatteministeriet, der skal forsøge at gøre det begribeligt, at afgifter pludselig virker.

4. Alternativerne er dyrere og har kortere holdbarhed, hvilket rammer social skævt og øger klimabelastningen

Lovforslaget lægger op til substitution af blød PVC, selvom Miljøstyrelsen konkluderer, at alternativerne hverken er vurderet for deres miljø- eller sundhedsmæssige effekter, samt at alternativerne både er dyrere og dårligere.⁴ Dårligere i denne henseende er, at de ikke kan matche den bløde PVC's holdbarhed. Resultatet bliver altså dyrere produkter, hvilket rammer socialt skævt, samt øget ressourceforbrug, hvilket bidrager til klimabelastningen.

5. Provenuet kommer fra statens egne indkøb

Som det nævnes i lovforslaget forventes afgifterne at blive væltet over på forbrugeren. Et af de største afgiftsbelagte områder er vinylgulve, som er en gulvtype med unikke tekniske egenskaber såsom slidstærkhed, rengøringsvenlighed, langtidsholdbarhed og modstandsdygtighed overfor kemikalier – ja, faktisk er vinylgulve ifølge Miljøstyrelsens seneste rapport om PVC de eneste der kan bruges til vådrum.⁵ Kigger vi på hvem dem der rent faktisk køber vinylgulvene, så er det offentlige den største kundefølge, hvilket betyder at en stor del af de omkring 15 millioner kr., der forventes at komme ind som provenu, blot flyttes fra en statslig konto til en anden.

6. Sikre og samfundsnyttige produkter afgiftsbelægges, mens "Kina-skrammel" går fri

Man kan populært sagt dele produkter i blød PVC op i to hovedkategorier: De samfundsnyttige, langtidsholdbare produkter, der forhandles af europæiske virksomheder, og som pga. EU-ftalatforbuddet ikke længere indeholder uønskede stoffer. Den anden kategori er det

³ Secretary of the Nordic Council of Ministers, Nordic Council of Ministers, "PVC waste treatment in the Nordic countries," 2018

⁴ Miljøstyrelsen, "Kortlægning af PVC i Danmark 2018," Miljøprojekt nr. 2049, s. 90; 120

⁵ Miljøstyrelsen, "Vurdering af potentialet for substitution af PVC indenfor specifikke produktområder," Miljøprojekt nr. 2130, 2020

“skrammel” den private forbruger køber online på diverse asiatiske netportaler. Her kan det ikke udelukkes, at uønskede additiver tilsættes. Det er således her man skal sætte ind. Men problemet løses ikke ved afgifter. Hvor i værdikæden skal de pålægges, hvordan skal de identificeres, og hvordan skal de opkræves?

Genanvendelse er vejen frem for blød PVC – ikke afgifter

I Danmark er det i dag kun det hårde PVC-byggeaffald, der indsamles og genanvendes. Erfaringer fra udlandet viser, at blød PVC sagtens kan genanvendes. Knap en halv million tons blød PVC genanvendes årligt i EU. For at undersøge om der også er potentialer i at indsamle alt det bløde PVC-byggeaffald som gulve og tagbelægnings i Danmark, har PVC Informationsrådet med støtte på knap en halv million kroner fra VinylPlus igangsat en undersøgelse der udføres af Rambøll. Arbejdstitlen er ”Cirkulære visioner for blød PVC” og forventes færdig i efteråret 2020.

Ønsker man trods vores indvendinger at genindføre afgifterne, bør de differentieres på en sådan måde, at de produkter der indsamles til genanvendelse, fritages for afgifter.

/PVC Informationsrådet, 7. september 2020